

DÉLMAGYARORSZÁG

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT LAPJA

50. évfolyam, 91. szám

1970. ÁPRILIS 19.

VASÁRNAP

Megjelenik hétfő kivételével mindennap, hétköznap 8. vasárnap 12. oldalon.

ÁRA: 1.— FORINT

Mire költik a vállalati pénzt?

A gazdálkodás jelenlegi rendjében a vállalatok nagyobb önállósággal rendelkeznek pénzügyeik vitelében, mint korábban. Így például fejlesztési alapot képezhetnek adózott nyereségükből és az amortizáció meghatározott hányadából. Ebből az összegből kell azután fedezniük a vállalati beruházások költségeit, a forgóalap feltöltését, egyéb kiadásait és a közép, illetve hosszú lejáratú fejlesztési hitelek törlesztését is. A Csongrád megyei és a szegedi Népi Ellenőrzési Bizottság szakemberei legutóbb azt vizsgálták 101 vállalatnál, hogy milyen célokra használták fel a rendelkezésükre álló fejlesztési alapokat.

Milliárdos összeg

A felmérés szerint a vállalatok fejlesztési célokra tavaly 1 milliárd 221 millió forintot, az idén pedig 1 milliárd és 343 millió forintot fordíthattak, amely összegből a nyereség körülbelül 19 százalék. A pénz jelentős részét, az idén például 72 százalékát beruházási célokra költött el a termelő üzemek. Tovább lehet részletezni a forint útját: 918 millióból termelő jellegű beruházás 770 millió és nem termelő jellegű 148 millió. A termelő jellegűből is: szinttartásra 285 milliót, fejlesztésre pedig 485 milliót szántak.

A száz vizsgált vállalatnál, sajnos, keveset fordítanak jóléti célokra. Elgondolkodtató tényként állapították meg a népi ellenőrök, hogy a vállalatok zöme óvoda, bölcsőde fejlesztésre nem is tervezett felhasználást, holott a férőhelyhiány köztudott.

Gépek és épületek

A beruházások belső összetétele általában megfelel az országos arány átlagának. 1970-ben például a 918 millió forintot úgy használják

Vizsgálódás száz gyárban

fel, hogy 487 milliót (55 százalék) építési célokra fordítanak, 282 milliót (31 százalék) belföldi és külföldi gépekre, míg 149 milliót (16 százalék) egyéb célokra használnak fel. Persze ez az arány nem valami dicséretes, mivel a beruházások nagyobb hatékonyságát akkor lehet elérni, ha gépekre elköltött összeg meghaladja az építkezések költségeit.

Különösen nehezíti a beruházások zavartalan lebonyolítását az a tény, hogy az építkezésekre szánt kiadások 132 millió forinttal magasabbak, mint tavaly. Így a beruházási piacon a kereslet és a kínálat aránya nem javult, inkább romlott. A vizsgálat elismeréssel említi, hogy a gépi beruházásoknak a vállalatok általában a korszerűsége törekednek.

A gyáregység önállósága

Erdemes megemlíteni, hogy a népi ellenőrök húsz olyan gyárban is vizsgálódtak, amelyeknek a központja Budapesten, vagy máshol van. A fejlesztési alapot az országos vállalatok központjaiban képezik, s a felhasználásokkal kapcsolatos ügyintézés jogát is fenntartják maguknak. A nyereségek elosztása is az országos vállalatok központjában történik. E vállalatok berkeiben mintegy 180 millió forintot használnak fel ebben az évben beruházási célra, amelyből az építési jellegű

kiadás 62 százalékot tesz ki. Ezek közül említésre méltó az EMERGE Gumgyár, a Magyar Kábelművek szegedi gyáranak és a BMG makói gyáranak fejlesztése.

Kiderült a felméréskor, hogy az országos vállalatok vidéki gyárai csak korlátozott önállósággal rendelkeznek. A gyáregységek vezetői a központi fejlesztési célkitűzéseket nemigen ismerik, illetve nem tudják, hogy az általuk javasolt beruházások közül mi kerül megvalósításra és mennyi az az összeg, amire a vállalat számíthat.

Hátrányos helyzetben

A népi ellenőrök helyt adtak annak a véleménynek is, hogy az országos vállalatok gyáregységei Szegeden és Csongrád megyében a többi önálló jogkörrel rendelkező vállalatokkal szemben hátrányos helyzetben vannak. Ezt bizonyítja az a tény is, hogy a beruházási célú felhasználások összege a gyáregységek termelési volumenét figyelembe véve, csekélynek mondható, tehát a képezhető források nagyságát tekintve, annak csak kis hányada kerül vissza a gyáregységhez. Ez az az alacsony veszéllyel jár, hogy nemcsak fejlesztésre, de gyakran még a szinttartás jellegű állóeszközállomány cseréjére sincs lehetőség.

Általános tapasztalatként említik, hogy a Csongrád megyei vállalatok nagy részénél igen elhasznált állapotban vannak az állóeszközök. A kisebb gyáraknál a képződő fejlesztési alapot a forgóeszköz-feltöltés és egyéb kiadások kimerítik, szinttartásra is alig marad pénzük, így nagyobb volumenű fejlesztést csak közép vagy hosszú lejáratú beruházási hitelek igénybevételel tudnak megvalósítani.

G. I.

Lassú apadás a Tiszán

Szegednél 15 centiméterrel csökkent a vízszint — Jön a zöldár?

Az Alsótiszavidéki Vízügyi Igazgatóság ügyeletének szombat déli jelentése szerint a Tiszán általános, lassú apadás kezdődött. A szegedi hid lábánál elhelyezett mércénél az idei harmadik árhullám 829 centiméterrel tetőzött április 17-én nyolc órakor. Szombaton, tegnap délelőtt már ehhez képest tizenöt centivel csökkent a vízszint. A felsőbb vonalakon is hasonló a helyzet Csongrád megyében. Mindszentnél egy nap alatt tizennégy, Csongrádnál pedig tizennyolc centiméterrel kisebbedett a folyó szintje.

Az apadás elsősorban annak köszönhető, hogy az alpári nyári gát mögé, kilenc-ezer holdnyi területre beengedték a vizet. Kedvező jelentés érkezett a Tisza közepső, Szolnok vidéki szakaszairól is, ahol egyelőre megállt az árhullám növekedése és helyenként néhány centiméteres apadást mértek. A mostani harmadik árhullámot azonban minden bizonyítással még egy zöldár is követi.

Az igazgatóság területén tegnap mintegy ezer ember és sok gépjármű vett részt a védekezési munkákban. Egyedül az alpári nyári gáton csökkentették a létszámot, de még ott is dolgoznak. Először a töltést magasító homokzsákokat szállítják el. Később, az árhul-

lám végleges levonulása után újból megnyitják majd a gátat, a legmélyebb szakaszon, hogy visszavezessék a vizet a mederbe. Ezután pedig sor kerül a gát helyreállítására.

A belvízi helyzet az utób-

vult: jelenleg 24 ezer holdat érint az elöntés, de már csak a mélyebb talajokon. A magasabb fekvésű földeken — Baks és Csanytelek községek határában — megkezdtek a kertészeti növények öntözését.

T. B.

A szegedi Sárga-üdülőtelepet is közrefogta a Tisza. A Sárga utcáin azonban tegnap, a jó időben kajakok siklottak a vízen

Növekszik a fogyasztási cikkek importja

A tavalyinál várhatóan 9 százalékkal nagyobb kiskereskedelmi forgalomhoz szükséges árualap mintegy 15 százalékát importból fedezi a kereskedelem — közölte dr. Molnár István, a Belkereskedelmi Minisztérium főosztályvezetője.

Az idén mintegy 20 milliárd forint értékű fogyasztási cikket hozunk be külföldről, 4,5 milliárddal többet, mint tavaly.

A szocialista import csaknem 30 százalékkal haladja meg a múlt évit; örvendetelesen az ellátás szempontjából fontos cikkekből. A hűtőszekrény-import mintegy 66 százalékkal, a magnetofoné 115, a kötöttárúké 70, a szőnyegeké több mint 150 százalékkal növekszik. Személygépkocsiból mintegy 80 százalékkal többet, szám szerint összesen 26 300-at hozunk be. A baráti országokkal aláírt belkereskedelmi választékcseré-megállapodások alapján mintegy 1,5 mil-

liárd forint értékű fogyasztási cikket — elsősorban a lakosság számára fontos cementet és egyéb építőanyagokat, hűtőszekrényeket, kerekpárokat, ruházati cikkeket — hoznak be. A jobb áruellátáshoz, az árucseré bővítéséhez járul hozzá a kishatármenti forgalom fejlődése. Jugoszláviából a tavalyi 300 millióval szemben az idén csaknem félmilliárd forint értékű fogyasztási cikket importálnak ily módon. Megindult a csehszlovák kishatármenti forgalom, amelynek során mintegy 100—120

millió forint értékű áru — építőanyagok, háztartási cikkek, sör, száraz tészta stb. — szállítása várható.

A tőkés fogyasztási cikk import idén 31 százalékkal növekszik, beleszámítva a fejlődő országokból beszerzett árukat is.

Az importárúkkal az idén elsősorban a tömegigényeket igyekeznek kielégíteni a kereskedelem. A tőkés országokból is lényegesen több olyan jó minőségű cikket hoznak be, amelyeket az alacsonyabb jövedelmű rétegek is meg tudnak vásárolni.

A Nemzeti Múzeumban:

Megnyitották a centenáris Lenin-kiállítást

Szombaton a Nemzeti Múzeum kupolacsarnokában megnyitották a Lenin 1870—1970 című centenáris kiállítást. Az ünnepélyes megnyitáson részt vett Kállai Gyula, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, az országgyűlés elnöke, Kisházi Ödön, az Elnöki Tanács helyettes elnöke, Németh Károly, az MSZMP Politikai Bizottságának póttagja, a budapesti pártbizottság első titkára, dr. Timár Mátyás, a Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnökhelyettese is. Ott volt F. J. Tyitov, a Szovjetunió budapesti nagykövete és a diplomáciai képviselők több vezetője és tagja.

A kiállítást Kállai Gyula nyitotta meg. Beszédében — egyebek között — hangzott:

— Ezekben a napokban a Föld minden részén ünnepségeken emlékeznek meg a történelem kiemelkedő géniuszáról, a haladó emberiség lánglélkű vezérééről, Leninről. A centenárium magyarországi ünnepségei között jelentős helyet foglal el a Lenin életéről és tevékenységéről itt, a Nemzeti Múzeum falai között megnyíló tárlat.

— Ez a kiállítás is meggyőző erővel bizonyítja, hogy a leninizmus nem elszigetelt, oroszországi jelenség, hanem nemzetközi érvényű forra-

dalmi tanítás, korunk marxizmusa. Ezt a magyar történelem is igazolja.

Élénkülő harcok Kambodzsában

Az AP kambodzsai tudósítója ottani magas rangú katonatisztek közlése alapján jelentette, hogy Takeo tartományi fővárostól délre az ellenállók elfoglaltak három, kulcsfontosságú határmenti várost, ezek: Phnom Ed Kirivong és Tonleap. Az ellenállók már megközelítet-

tek Takeót is, ahol pénteki jelentések szerint a kambodzsai katonaság vérfürdőt rendezett a vietnami lakosság között.

Kambodzsai katonai körök szerint az ellenállók körül vették Takeo helységeit, amely mindössze 64 kilométernyire van a fővárostól.

Kitüntették az Apollo-13 űrhajósait

Az Amerikai Űrhajózási Hivatal orvosai alaposan kivizsgálták az Apollo-13 űrhajósainak egészségi állapotát, akik a világűrben vívott drámai küzdelem után pénteken este érkeztek vissza a földre. Dr. Keith Baird professzor kijelentette, hogy a három asztronauta jóval fáradtabban tért vissza a világűrből, mint azok az űrhajósok, akiket korábban már volt alkalma kivizsgálni. Fred Haise parancsnoknak a fáradtságon kívül 38 fokos láza van. Az űrhajósok a világűrben körülbelül 5 kilogramm súlyt veszítettek.

Nixon elnök szombaton Houston érintésével Honolulu repült, hogy személyesen üdvözölhesse az Apollo-13 űrhajósait és átadhassa nekik a kitüntetések.

Kinevezték annak a bizottságnak a vezetőjét, amely megpróbál fényt deríteni az Apollo-13 kiszolgáló egységében bekövetkezett robbanásról.

A NASA vezérigazgatója Edgar Cortright-ot, a havatali langleyi kutató intézetének igazgatóját nevezte ki a bizottság vezetőjének.

A három űrhajós kedden sajtóértekezleten számolt be viziontagságos utazásáról.